

נועם שיח

מאת אב"ד סאנטוב שליט"א

מושיען של ישראל אינו יוצא מן הכלל...

וארא תש"פ

מכון אפריון לשלמה

לייקווד תש"פ

כל הזכויות שמורות

למכון אפריון לשלמה

להוצאת שיחות הרב שלמה זלמן פרידמן שליט"א

אב"ד סאנטוב - לייקווד

הרב פנחס בידרמן - הרב נתן נטע פרוש

9996551.z@gmail.com

לקבל גליונות, לנדב גליונות, ולהערות

נא לפנות להנ"ל

קונטרס זה נדבת

הנגיד החסיד המפואר

מו"ה יהושע הלוי וויינפעלד הי"ו

גבאי נאמן דקהל "זכרון אלעזר" סאנטוב לייקווד

לכבוד הסיום הש"ס

מושיען של ישראל אינו יוצא מן הכלל...

וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל (שמות ו', ה')

בפסוק נאמר (שמות ב', ג'): ותשם בסוף על שפת היאור, שמשה רבינו הושלך אף הוא ליאור עם שאר בני ישראל. ולכאורה תמוה, וכי לא הייתה דרך אחרת להקב"ה להציל את משה רבינו מגזירת פרעה רק ע"י השלכתו ליאור כדרך שהשליכו את בני ישראל?

ברם – אומר הגאון רבי זלמן סורוצקין זצ"ל בשם אמו – הקב"ה טבע בזה טבע של מנהיג ומושיען של ישראל – מושיען של ישראל אינו יוצא מן הכלל ואינו שונה משאר העם, אף הוא היה צריך לטעום את הטעם המר של להיות מושלך אל תוך היאור כשאר בני ישראל...

*****

בפסוק נאמר (שמות ב', ה'): ותשלח את אמתה, שבתיה בת פרעה הושיטה את ידה לקחת את התיבה בה שהה משה רבינו, ואיתא ברש"י (שם) שנשתרבה אמתה אמות הרבה. ולכאורה נשאלת השאלה בזה, הלא בת פרעה לא ידעה שיקרה לה כזה נס שיידה תתארך הרבה אמות ותגיע עד לתיבה של משה רבינו, ולמה א"כ הושיטה את ידה לכתחילה לדבר שהיה נראה שלא תגיע אליה.

מיתאמרא בשם הרה"ק רבי יצחק מווארקא זי"ע, שלמדים אנו מזה לימוד עצום כיצד עלינו לעזור להשני ולעשות חסד, שכן בבוא מעשה חסד לידי האדם, אל יחשוב בדעתו ואל יחקור ויהרהר אם

המאמץ כדאי ואם הדבר בהישג יד, אלא קודם כל עליו לעשות את שלו – להושיט ידו! וכמו שאמר הרה"ק מקאצק זי"ע, שלעולם צריך אדם להשתדל לחתור אל המטרה לקיים מצוות גמילות חסדים ושאר מצוות תוך אמונה ובטחון שיוכל לקיים את המצוה אפילו אם המטרה היא ממנו והלאה, כי על האדם להושיט ידו ולעשות כמיטב יכלתו ולהיות בטוח כי בסופו של דבר ישיג את מטרתו, ובייחוד בדבר שיש בו משום פקוח נפש.

*****

הנה כשהאדם מדבק עצמו במידותיו של הקב"ה וגומל חסד עם רעהו, הרי בכח מעשי החסד, הוא ממשיך על עצמו ג"כ חסדים גדולים ומרובים, שכן גדול כח גמילות חסדים להפך מידת דין למידת רחמים, ובספה"ק איתא רמז לזה שאומרים בזמירות שב"ק "משוך חסדך ליודעך קל קנא וקונם", שעל ידי שהאדם גומל חסד, הוא ממשיך על עצמו חסדים אף במצב של "קל קנא וקונם" חלילה.

מסופר על הרה"ק רבי הערשל'ע זידיטשובער זי"ע שבאו לפניו להזכיר אשה שהיתה מקשה לילד רח"ל, וקם הרה"ק ופנה מיד ללכת למקוה, להעתיר בעדה ולפעול ישועה למענה. אמנם בימים ההם לא היה מקוה מסודר לטבול שם, ולכן הלך לטבול בנהר, והימים היו ימי חורף, ומי הנהר הוקפאו למעלה, והיה צורך לחצוב חור בקרח כדי שיוכלו לרדת לטבול, דבר אשר לא היה חידוש אצל הצדיקים דאז.

הרבי ירד וטבל, ויהי כאשר סיים את טבילותיו ורצה לעלות, לא מצא את הפתח בקרח, והיה נתון בסכנה גדולה לטבוע חלילה בנהר, וכאשר הגיע הרבי לכלות הנפש, התפלל מקירות לבו ברוב

צדקותו לאמר: רבונו של עולם, על עצמי איני דואג, אהיה כפרתם של ישראל, אבל על המקשה לילד אני מבקש ממך, הושענא והושיעה נא אותה במהרה!

דברי הרבי עשו רושם גדול בשמים, שעם זה שהיה נתון בצרה וסכנה כזאת, שם נפשו בכפו ולא ביקש עבור עצמו כלל רק עבור הזולת, ולכן המציאו לו מן השמים את הפתח, וכך ניצל מן סכנת הטביעה. והנה טרם הספיק ללבוש את כל מלבושיו, כבר באו לבשרו בשורה טובה במזל טוב, שילדה האשה וולד בשעה טובה ומוצלחת...

ובספר "איבא דאברהם" (להרה"ק רבי אברהם אבא לייפער זי"ע מפיטסבורג פ' כי תצא אות ד') פירש עובדא נפלאה זו כדלהלן: כאשר האדם דורש ומבקש טובת חבירו ומוסר את עצמו ונפשו עבור רעהו, אזי מן השמים מרחמים עליו והוא עצמו נענה וזוכה לישועה. ובזה יש לפרש את הפסוק (דברים כ"א, י'): כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו ה' אלקיך בידך, דהנה ידוע שתיתב "ידך" מרמז על מידת החסד, שפושט ידו לעזור לזולת, וזהו "כי תצא למלחמה", ותהיה זקוק לישועה, אזי תבוא לך הישועה – "ונתנו ה' אלקיך" – לפי מידת "בידך", מדה כנגד מדה לפי מידת החסד והרחמים שהינך גומל ומסייע לרעך בידך...

*****

סיפר הרה"ג רבי צבי אריה פרידמן שליט"א מו"ץ בעיר מאנסי, שכ"ק מרן הגה"צ אב"ד קאשוי זי"ע בעל "שיח חיים" (שהיארציית הראשון שלו היה בש"ק פרשת ויגש ז' טבת תש"פ) ישב פעם אחת בעזרת נשים של בית מדרש אחד ולמד, וסגר אחריו את הדלת. לפתע בא

אדם אחד שרצה להיכנס לעזרת נשים, וכשראה שהדלת סגורה ואדם אחד יושב בפנים, התחיל לדפוק בחזקה על הדלת שיפתחו לו, וכשלא נפתח לו הדלת מיד, התחיל להשתולל וצעק כינויי גנאי על זה שהיה יושב בפנים שיבוא תיכף ומיד לפתוח לו את הדלת.

כעבור כמה רגעים נפתחה הדלת, והאדם נשתומם לראות את גאב"ד קאשוי בכבודו ובעצמו עומד אצל הדלת, כשהוא מתנצל בצניעות וענוות חן על זה שסגר אחריו את הדלת, ולא הגיב כלום על זה שצעק עליו וביזה אותו...

*****

את המעשה שלפנינו סיפר אחד על הגאון רבי אברהם דוב אויערבאך זצ"ל (אחיו של הגרש"ז זצ"ל), ממנו ניתן ללמוד איך אפשר להוכיח ולהעיר לזולת בצורה מכובדת באופן שישמר כבודו של הזולת, וכך מספר:

בהיותי בחור, ניגשתי להיות חזן, ואחר התפילה כיביתי את הנרות שבעמוד החזן, ברוח פי, ולא ידעתי שבספר חסידים כתוב לא לכבות את הנרות ברוח הפה. לאחר קצת זמן, ניגש אלי רבי אברהם דוב, ושאלני בתמימות כמי ששואל דבר הלכה, האם יודע אני למה בערב שבת כשמטיבין את הנרות ומדליקים אותם, מכבים ברוח הפה, אף שבספר חסידים כתוב לא לכבות ברוח הפה?...

אמרתי לו שאינני יודע. ואז השיב לי "כיון שכל הטעם משום סכנה, ובערב שבת שהוא מצוה, הרי שומר מצוה לא ידע דבר רע"...

ממשיך היהודי ואומר: מלבד הידע החשוב שקיבלתי, למדתי מזה כיצד ניתן להעיר לאדם בדרך כבוד ובשיא הרגישות, ושאפשר

ליידע אדם על הלכה שנתעלמה ממנו, גם בצורה מכובדת ועקיפה, שאבין מעצמי שביום חול לא מכבים כך, ולא מוכרחים לעשות זאת על ידי מחאה ישירה, מתנשאת ופוגעת...

*****

הרה"ק רבי ישכר דב מבעלזא זי"ע דרש בפני קהל חסידיו עד היכן צריכה להיות הדאגה וההתמסרות לזולת, וסיפר להם את שאירע ברופא שלמד שנים את מקצוע הרפואה ועשה חיל בלימודיו, ולאחר שסיים את שנות לימודיו היה צריך לקבל תעודת הסמכה מאת רופא גדול ומפורסם.

שאלו הרופא הבוחן "מה היא התרופה לאדם שנפצע וקולח דמו?", השיב הנבחן "לוקחים תרופה פלונית והיא עוצרת את הדם". שאלו הבוחן "וכשאינן תרופה זו בנמצא מה יש לעשות?", השיב הנבחן "אפשר לקחת תרופה אלמונית והיא תעצור את הדם". שאלו שוב הבוחן "ובאם גם תרופה זו אינה בנמצא?" השיב הנבחן "אזי לוקחים חתיכת בד מבגד ושורפים אותה ומניחים את האפר על הפצע וכך נעצר הדם". שוב שאלו הבוחן "ובאם אין גם חתיכת בד בנמצא מה לעשות?" נשאר הנבחן ללא תשובה ומענה. מיד פסל הרופא את הנבחן ולא נתן לו את התעודה המיוחלת!

הנבחן לא ידע מה לעשות מרוב צער – היתכן שעם כל מה שלמד שנים על גבי שנים והתמחה במקצוע הרפואה, הכל ירד לטמיון בגלל שלא ידע להשיב על מקרה כזה. אכן השיב לו הרופא הבוחן "בשעה שקולח דם, ואין בגד לשרוף בכדי לעצור את הדם, אזי החובה היא עליך לקרוע בד מבגדיך אתה ולחסום את קילוח

הדם! – אם אין מצב החולה נוגע ללבך עד כדי שתקרע בד מבגדיך
אינך ראוי לשמש בתפקיד רופא...

*****

שמעתי סיפור נפלא מידידי ש"ב הרה"ח ר' שלום מיכל ארגעל
שליט"א, יד ימינו של הרה"ק מטאהש זי"ע, וכך סיפר:

הרה"ק מטאהש זי"ע כיהן כמה שנים כדומ"ץ בעיר נירעדהאז
בהונגריה. באותה עיירה, כיהן אדם אחד בתפקיד ה"שמש",
שתפקידו היה לנקות ולסדר את הבית המדרש והמקוה. והנה הגיע
יום אחד, והחליטו ראשי הקהל ופרנסיה לפטר את השמש
מתפקידו – וכך הוה! ביום מן הימים זימנו הללו את השמש, ואמרו
לו שבהיות והוא מתרשל במלאכתו – הבית המדרש מלוכלך,
המקוה מלוכלכת, אין שום זכר מנקיון, ולא לכך מינו אותו בתפקידו
כשמש – על כן מודיעים לו בזה שילך לו לחיים ולשלום...

הבשורה הלא טובה נפלה על השמש כרעם ביום בהיר, ובצערו
כי רב, רץ אל עבר מעונו של הדיין, ה"ה הרה"ק מטאהש זי"ע, ופרץ
בבכי מר, וסיפר להרבי שפיטרו אותו מתפקידו, ובביתו ילדים
רכים, ואין לו פרוטה לפורטה.

הרבי ריחם עליו מאוד, ותיכף ומיד ציוה לקרוא לפניו את
ראשי הקהילה, וכשנכנסו אצלו, שאל אותם מפני מה פיטרו את
השמש, וכמובן שראשי הקהל התחילו לפרט בפני הרב את
העוולות של השמש, שהוא מתרשל במלאכתו ולא שייך להמשיך
כך, ולכן פיטרו אותו.

כששמע הרבי את דבריהם, ביקש מהם בגודל מידת הרחמנות
שבערה בקרבו, שהוא נוטל על עצמו לדבר עם השמש, להסביר לו

את גודל האחריות שיש לו, והוא מבקש מהם שיסכימו לנסות את השמש לעוד שלשים יום, לראות אם יוכל למלא את תפקידו נאמנה.

ראשי הקהילה שמעו את דברי הרבי, ומפני כבודו לא יכלו לסרב, והוחלט שאכן הרבי ידבר עם השמש אודות מלאכתו מה בדיוק הוא צריך לעשות, ובאם מעתה ימלא את תפקידו כדבעי, הם מוכנים להשאירו בתפקידו, אבל – אמרו ראשי הקהילה – אם לא יהיה שום התקדמות, הרי הוא מפוטר ללא שום טענות ומענות.

והנה עברו כמה ימים, ולפליאת כל אנשי העיר וראשי הקהילה לא היתה כל גבול – הם ראו בעיניהם, שמאז אותו היום שהרבי אמר שידבר עם השמש, הוא החל לסדר ולנקות את הבית המדרש והמקוה בצורה נפלאה ביותר, והמה ראו כן תמהו, שאם הוא יכול לנקות כל כך טוב, אז היכן הוא היה עד היום!... והחליטו, שבאם הדבר יתמשך כך, הרי שבשמחה רבה הם משאירים את השמש להמשיך בתפקידו.

ביום מן הימים, הוצרך אחד מראשי הקהל לנסוע לשמחה בעיירה מישקאל'ץ, וכשחזר הראש הקהל, היה זה בשעת לילה מאוחרת מאד, וכשעבר על יד בנין הבית המדרש והמקוה, הופתע לגלות שהאורות בבית המדרש והמקוה דולקות, והדלתות פתוחות, והדבר הרגיז אותו מאוד – איזה הפקירות! – למה השאיר השמש את האורות דולקות?! והלא בלאו הכי ההוצאות גדולות מאוד, והתחזוקה של האור הוא דבר שעולה הון רב – ותיכף ומיד נכנס לבית המדרש, וכשראה שאין שם איש, התחיל להתרגז במאוד מאוד, אך באמצע שמע קולות עולים מהמקוה, והדבר היה לו לפלא, מי הולך למקוה בשעת לילה מאוחרת, והחליט לרדת להמקוה.

כשירד הראש הקהל להמקוה, ראה מחזה נורא הוד, ומרוב פלא עמד על עמדו ולא היה יכול להוציא הגה מפיו – הוא ראה את דומ"ץ העיר – הרה"ק מטאהש – בכבודו ובעצמו, עומד כששרווליו מורמים על ידיו, והוא אוחז בידו דלי מים, ומנקה את המקוה במרץ רב...

*****

כתיב בקרא (בראשית כ"ח, י"א): ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו וישכב במקום ההוא, ופירש רש"י (שם), וישם מראשותיו, עשאן כמין מרזב סביב לראשו שהיה ירא מפני חיות רעות, התחילו מריבות זו עם זו זאת אומרת עלי יניח צדיק את ראשו וזאת אומרת עלי יניח, מיד עשאן הקב"ה אבן אחת וזהו שנאמר (שם כ"ח, י"ח): ויקח את האבן אשר שם מראשותיו עכ"ל.

וצריך להבין, והלא גם לאחר שעשאן הקב"ה לאבן אחת לא הניח יעקב את ראשו על כל צדדי האבן, ומדוע הפסיקו לריב. אלא מקובל בפי העולם לומר, שלאחר שנעשו לאבן אחת וכולם היו מאוחדים, כבר אין סיבה למחלוקת, וכל יצירת המחלוקת נובעת רק מתי שיש פירוד.

*****

הנה אמרו חז"ל (מס' סנהדרין דף כ' ע"א): יראת ה' היא תתהלל, זה דורו של רבי יהודה ברבי אילעאי, אמרו עליו על רבי יהודה ברבי אילעאי שהיו ששה תלמידים מתכסין במלית אחת ועוסקין בתורה.

והנה הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל התקשה בדברי הגמרא האלו, שלכאורה יש לתמוה בזה, היתכן כדבר הזה שטלית אחת תספיק באמת לששה תלמידים? וכן יש לתמוה מה ענין מיוחד יש בדבר זה על דורו של רבי יהודה ברבי עילאי, וכי עניות מעלה היא?

ברם – מבאר רבי חיים – ביאור דברי הגמרא הוא כך, שחז"ל באו לומר לנו באיזו דרגה עצומה של מדות טובות והנהגה של ותרנות נפלאה היו תלמידיו של רבי יהודה, שמפאת עניותם לא היתה טלית לכולם, ובשעה שהיו מתכסים בטלית כל אחד היה נותן לחברו להתכסות, כי כל אחד חשב רק מהשני ולא מעצמו, הוא רצה שלשני יהיה, וכשיש ויתור כזה אזי טלית אחת יכולה לספק אפילו לששה תלמידים, אבל אילו לא היו וותרנים, וכל אחד היה מושך לעצמו, אזי באמת לא היתה טלית זו מספקת אפילו לשנים...

*****

סיפר לי מו"ח שליט"א, שלפני שנים היה אצל הגאון האדיר שר התורה רבי משה פיינשטיין זצ"ל, ובאמצע נכנס שם הגה"צ רבי יחזקאל ראטה שליט"א אב"ד קארלסבורג, שאז היה רב צעיר לימים, ורבי משה כיבד את גאב"ד קארלסבורג לשבת לידו, והשתעשע עמו בדברי תורה.

לפתע נכנס אחד אל רבי משה, ואמר שיש לו שאלה דחופה. אמר לו רבי משה "הרב נמצא כאן, אתם יכולים לשאול..." האיש לא הבין מה רבי משה רוצה ממנו, ושאל את השאלה לרבי משה. לאחר ששמע רבי משה את השאלה, הסתובב לעבר אב"ד קארלסבורג, ואמר לו "היהודי שואל כך וכך, אני מבקש שהרב יפסק..."

אב"ד קארלסבורג הרהר כמה דקות, ואחר כך השיב פסק ברור על השאלה, ואז הסתובב רבי משה לעבר האיש הזה ואמר לו "הרב פסק כך וכך" ... ואח"כ חזר היהודי ושאל את רבי משה "אם יהיה כך וכך, מה עלי לעשות אז", ושוב הסתובב רבי משה ושאל את אב"ד קארלסבורג "היהודי שואל מה הוא צריך לעשות באופן זה וזה", ואב"ד קארלסבורג השיב באופן ברור, ורבי משה אמר ליהודי "הרב פוסק, שבאופן כזה, אתה צריך להתנהג כך וכך" ...

*****

סיפר לי גיסי הרה"ח ר' אברהם דוד פוקס שליט"א מחשובי חסידי וויזשניץ-מאנסי ששמע מהרה"ח ר' בנימין ווערצבעגער שליט"א משב"ק הגה"ק מוויזשניץ זי"ע, שכידוע הרבי היה מקפיד לנשק את המזוזה כל אימת שהיה נכנס או יוצא מחדר, ובמיוחד בטרם לכתו לנוח לשינת הלילה היה מנשק כמה פעמים את המזוזה, לפעמים ו' פעמים ולפעמים ט' פעמים.

מספר ר' בנימין, שבערוב ימיו של הרבי שהוצרכו לשאתו להכניסו למיטתו היה זה עבודה גדולה לקחתו לנשק את המזוזה ורק אח"כ הכניסו אותו למיטתו.

פעם כשהרבי כבר שכב במיטתו, שאל את הגבאי אם הוא כבר נישק את המזוזה, ואמר הגבאי שהרבי כבר נשק את המזוזה. אמר לו הרבי, אינני מתכוין כשנכנסתי לחדר, כוונתי לזה שאני מנשק את המזוזה בטרם לכתו לנוח אם כבר נשקתי את המזוזה. אמר לו הגבאי שעדיין לא נשק אז, ואז הבין הרבי שאם ירצה לנשק כעת את המזוזה, יהיה זה טירחא גדולה להגבאי, להוציאו ממיטתו ואח"כ להכניסו שוב, ולכן ביקש מהגבאי שיביא לו "טאש טיכל"

(ממחטת כיס), וכשהביא לו הגבאי, נתן הרבי את הממחטה להגבאי ואמר לו שיניחה על המזוזה, ואח"כ יחזירנה לו, וכך עשה הגבאי, וכשהחזיר את הממחטה לרבי נשק הרבי לממחטה, ואח"כ חזר שוב והורה לגבאי שיניחה על המזוזה ונישקה, וכך חזר הדבר ונשנה כמה וכמה פעמים.

*****

בספר "שר התורה" הביא דבר נפלא שסיפר הגאון רבי משה מרדכי שולזינגר זצ"ל, שבדידו הוי עובדא, וכך סיפר:

היה זה במלאת שלושים יום לפטירתו של הגרי"ז מבריסק זצ"ל, הנער רבי משה מרדכי שהיה אז בחור צעיר כבן שבע עשרה, החליט לעלות להר המנוחות לציונו הטהור.

משהגיע למקום הבחין כי רק בני המשפחה נמצאים ע"י הציון ואומרים תהילים. הרגשת אי נעימות מילאה את לבו בראותו כי הוא "זר" בקרב בני משפחת הגרי"ז. והנה משהתקרב עוד, הצליח אף לשמוע איך שאחד מבני המשפחה מתבטא "מי זה הבחור הזה? כלום גם הוא מהמשפחה?" – כלומר: מה בדיוק הוא עושה כאן? ...

חתנו של הגרי"ז, הגאון רבי יחיאל מיכל פיינשטיין זצ"ל, על אף היותו שקוע באמירת תהילים, שמע את אותו משפט שאמר בן המשפחה – הוא שמע את הנימה שבה נאמרו הדברים – הוא הבין בחכמתו ובצדקותו הגדולה את העלבון והבושה הנוראה שתקפה את הבחור הצעיר, והוא ידע כי חייב הוא לשמור על כבודו.

מה עשה? בו במקום הוא פנה אל מעיר ההערה ואמר בפליאה "האינך יודע?! הלא בחור זה הינו יותר מבן משפחה, הוא היה אצל הרב יותר מבן!"

וסיים רבי משה מרדכי "כמה חכמה וצדקות יש כאן! כמה מדות טובות יש כאן! כמה רגישות לזולת יש כאן!"...

*****

מסופר על הרה"ק רבי רפאל מבערשיד זי"ע שפעם כשגמר את סעודת המפסקת בערב יוה"כ – האוירא בביתו נאוה קודש היתה אפופה בקדושה עילאה לקראת היום הקדוש – הצדיק מכין את עצמו בחרדת קודש לתפילת "כל נדרי" בסילודין, ולפתע נכנס אחד וניגש אל הרבי, ובפיו בקשה "היות והציעו לי שידוך הגון, ובודאי יבואו אל הרבי להתעניין אודותי, הנני מבקש שהרבי ימליץ טוב בעדי" – ואז התחיל להמשיך לשוחח עם הרבי אודות ענין זה.

הרה"ק הקשיב לדבריו בתשומת לב מרובה ובאורך רוח, וענה לו בניחותא "תבוא אחרי יום הקדוש ואז נמשיך לדבר בענין הזה, כי עתה מתקרב שעת דמדומי חמה, וצריכים ללכת לתפילת כל נדרי".

לאחר יום הקדוש, בעת שישב הרבי עם תלמידיו, סיפר להם סיפור זה, ואמר להם שבעת בוא האיש הזה לביתו, חש שהינו עומד בפני נסיון, והיהודי נשלח אליו לראות כיצד הוא מקבל אותו ואיך הוא יתייחס אליו, וב"ה שעמד בנסיון ודיבר אתו בנחת רוח ובשפה ברורה ונעימה, ואז הזכיר הרבי את אשר כתב הרמב"ן באיגרתו המפורסמת לבנו "תתנהג תמיד לדבר כל דברך בנחת לכל אדם ובכל עת" – "בכל עת" – הכוונה אפילו בערב יום הכיפורים כשמכינים את עצמם לכל נדרי, גם אז צריכים לדבר בנחת רוח עם כל אחד ואחד...

כ"ק אדמו"ר מוויזשניץ-מונטריאל שליט"א

סיפר לי כ"ק מרן אדמו"ר מוויזשניץ-מונטריאל שליט"א, שאדם אחד - תומך גדול של המוסדות אשר בנושאות אביו כ"ק מרן הגה"ק מוויזשניץ-מאנסי זי"ע - נכנס פעם אחת אל מנהל התלמוד תורה דחסידי וויזשניץ, ואמר לו שהוא רוצה שהם ינהיגו איזה דבר חדש במסגרת הת"ת. אמר לו המנהל: כאן זה הת"ת של הרבי, ואין בידי רשות לשנות מאומה מענייני הת"ת ללא רשות הרבי, ובכן, אם אתה מבקש שיעשו משהו בת"ת, עליך להיכנס אל הרבי ולבקש ממנו שיסכים...

הנגיד נכנס אל הרבי והציע לפניו את תוכניתו בענין מסויים הזה שרצה להנהיג בת"ת. כששמע הרבי את הרעיון שלו, התנגד לכך נמרצות, ואמר לו שאינו מסכים לתוכנית שלו ולא עולה בדעתו לעשות כך בת"ת.

הנגיד הרגיש עצמו קצת פגוע שהרבי אינו שומע בקולו - הלא הוא הנגיד כאן ובעל המאה הוא בעל הדעה... ובכן אמר הנגיד להרבי "האם הרבי יודע כמה כסף כבר תרמתי להמוסדות שלכם כל השנים עד עתה?!" כששמע הרבי את דבריו, הוציא נייר ועט, ואמר להנגיד "תרשום כאן בדיוק כל פרוטה ופרוטה שתרמת להמוסדות שלי מיום הוולדך, אני רוצה להחזיר לך כל מה שנתת עד הפרוטה האחרונה..."

עוד אמר לי הרבי שליט"א, שהוא רוצה להוסיף סיפור נפלא לזה שהופיע ב"נועם שיח" (בראשית תש"פ מס' 139) אודות נכדי כ"ק מרן אדמו"ר מראחמיסטריווקא-ארה"ב שליט"א שלמדו בישיבת וויז'ניץ, וכך סיפר: לפני הרבה שנים שלח אחיו כ"ק מרן האדמו"ר מוויזשניץ-לונדון שליט"א את בנו ללמוד בישיבתו המפורסמת של הגאון רבי יצחק דוב קופלמן זצ"ל בלוצערן בשווייץ. כידוע שבישיבות הליטאיות עומדים על כך בתוקף שבראש השנה יתפללו דווקא בישיבה ואינם מרשים לבחורים לנסוע לביתם מהישיבה בשום פנים ואופן.

כשקרב ראש השנה, שאל הרבי מלונדון את אביו הרבי זי"ע מה לעשות, שכן בישיבה אינם מרשים לבחורים לנסוע לביתם על ראש השנה, ובוויזשניץ ידוע שבראש השנה נוסעים כולם אל הרבי, ובכן מה עליו לעשות, האם להפציר חזק בראש הישיבה הרב קופלמן שיתן רשות לבנו לנסוע להרבי או לא. אמר לו הרבי: אתה שלחת את בנך ללמוד בישיבה זו, ועליו להעמיד עצמו לכל חוקות הישיבה, ובכן ישאר שמה לראש השנה כדרישת הישיבה, ואכן הבחור נשאר בישיבה.

שלושה ימים קודם ראש השנה, פגש הרב קופלמן את הבחור, ושאל אותו בפליאה "אתה לא נוסע אל הסבא שלך לר"ה?" אמר לו הבחור ששאלו את הסבא שלו, והוא הורה להיות והוא לומד בישיבה הזאת, חייבים להעמיד עצמם לדרישות הישיבה, ולכן הורה לו להישאר בישיבה. הרב קופלמן שמע את דברי הבחור והתרגש מאוד, ושאל אותו בהתפעלות "כך אמר הסבא האדמו"ר מוויזשניץ?! אם כך, אני מורה לך לנסוע מיד לאמריקא לשהות במחיצת זקנך בראש השנה!..."

סיפר לי הרבי, שהיה אדם אחד "בן יחיד", וכשנשא ונולד לו בנו הראשון, אז הגם שמנהג העולם הוא שהשם הראשון שייך לצד אמו של הרך הנולד, אבל במקרה הזה היות שהוא היה בן יחיד, ואביו כבר נפטר מן העולם ל"ע, לכן נתן לבנו שם על שם אבא שלו.

כשנולד לו בת, רצה לתת שם על שם אמו שגם היא כבר נפטרה, אבל הוא הרגיש מאוד שלא בנה לקחת שוב את השם מצד אמו של הרך הנולד, וליתן שם על שם אמו, ולכן הלך להתיעץ עם כ"ק האדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי זי"ע, ואמר לו שמסתפק אם ראוי לקחת בפעם השניה את השם מאת צד אשתו. אמר לו הרבי: לקחת ממנה את השם רק פעם אחת, והיינו בפעם הראשון, שכן הפעם - זה התור שלך לתת על הצד שלך...

סיפר לי הרבי, שבשנה הראשונה שהתגברו על הישמעאלים בעיר העתיקה בירושלים, והיתה יכולת ללכת להתפלל אצל הכותל המערבי, שאל המגיד מישירים הנודע הגה"צ רבי אריה שכטר זצ"ל את הרה"ק מרן ה"אמרי חיים" מוויז'ניץ זי"ע "האם הרבי כבר הלך להכותל?", אמר לו הרבי "לא", שאל ר' אריה את הרבי "היתכן שהרבי עדיין לא הלך להכותל לאחר שהמתנו כל כך הרבה זמן שיוכלו ללכת להתפלל שם?", אמר לו הרבי "לא הלכתי - אלא רצתי" [איך בין נישט געגאנגען נאר געלאפן]...

